

Zelená Hora po francouzsku

Došla zpráva, že zámek Zelenou Horu převezmou Francouzi. Z článku, otištěného v časopise Deník z 13.10. se dovídáme, že soukromá společnost CCEC hodlá ze zámku udělat hotel s kulturním a sportovním centrem.

Přátele Rukopisů a snad i jiné zájemce o kulturní hodnoty přirozeně zajímá, jak bude zaranžován Libušin sál a jakou formou bude v hotelu prezentováno místo nálezů Zelenohorského rukopisu. Můžeme jen doufat, že hledisko kulturní nebude redukováno na minimum a že nebude nepřátelské vůči naší rukopisné památce.

V té souvislosti se nám vybavuje dlouhá řada jmen francouzských badatelů, kteří se nějak vyjádřili k našim Rukopisům. Převážně jsou to stanoviska příznivá, ale to bylo v dobách dřevních. Vzpomeňme nyní aspoň J. J. Ampéra, syna známějšího badatele v elektřině. Zcestoval většinu zemí Evropy, Přední Asii a Ameriku a studoval řadu jazyků a literatur evropských národů. Sborník ČSAV RKZ- *dnešní stav poznání* ho nezná, ale stručné poučení nalezneme v Gaganově KDO je KDO. Ampére se sice nijak nevyjadřoval k Rukopisu zelenohorskému, ale pokud se týče Rukopisu královédvorského, máme Ampérův vynikající překlad Záboje, z něhož ukázka je rovněž u Gagana.

Snad nebude na závadu připomenout ještě něco z jeho knihy *Littérature et Voyages*, která vyšla 1833 v Paříži a dnes je laskavostí Googlu dostupná na internetu.

str. 337:

..postačí vidět Prahu v její rozloze, příliš rozsáhlé pro její dnešní počet obyvatel, její ulice s paláci, starými kostely, obě města z nichž se skládá a která ve středověku často byla ve vzájemném boji, abychom pochopili, že tu jde o minulost památnou. Díváme-li se s výše na toto dvojměsto, na shluk domů jež mu dodávají něco ze vznešeného a monumentálního vzezření Říma, na krásný most se sochami, překlenující živou řeku, na celý tento souhrn sešlé velikosti, jejíž stopy jsou všude, nemůžeme se ubránit tomu, abychom nesdíleli zájem, který poutá české učence ke vzpomínkám na minulost jejich národa a oživuje jejich bádání vlasteneckou horlivostí. Četba některých starých zpěvů, jež uveřejnili, odůvodňuje tento zájem ještě více.

str. 341:

*Čechy mají také svou národní poesii. Abychom se s ní seznámili ve větší míře, postačí vydat se v létě na procházku do pražských ulic, kde prostí lidé zpívají od rána do večera. Hudební instinkt, v Čechách všeobecně rozšířený, udržuje a bez přestání obnovuje národní poesii. Avšak máme-li věřit svědectví domácího učence (Ant. Müller – *Časopis Společnosti Národního muzea* 1827 – srpen, str. 72), tato poezie není již tím, čím byla kdysi v Čechách a čím ještě je u některých jiných slovanských národů; doba jejího květu již minula. Na štěstí jedna starodávná památka dovoluje, abychom posoudili, čím byla kdysi. Pan bibliotékař Hanka uveřejnil v roce 1819 (další vydání vyšlo v roce 1829)*

sbírku zpěvů ve staročeštině, dost odchylné – jak se zdá – od češtiny dnešní. Toto otištění originálního textu je provázeno překladem do moderní češtiny a německou verzí, jež mi umožňuje seznámit s touto poesii francouzské čtenáře. Fragment rukopisu, jež tyto zpěvy obsahuje, byl nalezen v klášteře (Apère mylně) ve Dvoře Králové pod hromadou starých papírů. Pochází patrně z let 1290 -1310, avšak většina zpěvů, jež obsahuje, je zřejmě starší. Mezi nimi je jeden, ze všech nejpozoruhodnější, jenž se jistě datuje až z doby pohanské. Jeho námět je boj českých hrdinů proti křesťanským dobyvatelům, pravděpodobně proti Frankům. Tento zpěv má dsný a hrdý charakter; vycitujeme z něho roznicení nenávisti, což je dobře v souladu s uvedenou dobou. V ostatních zpěvech značí se podobný charakter, avšak ne tak výrazně. Ukázka z tohoto zpěvu poslouží tudíž k tomu, aby podala obraz i o ostatních.

Dále je uveden překlad skoro celého Záboje s vynecháním několika málo vět uvnitř zpěvu. Je to překlad v próze, delší od překladu Faurielova.

Ampère ve své knize pro francouzské čtenáře referoval také zajímavě o článku z Časopisu Společnosti Národního muzea, který má jistou aktuálnost právě v dnešní době.

str. 332:

.... Mimořádně zajímavým článkem v tomto časopise je cestopis vyslanců krále Jiřího Poděbradského k Ludvíku XI. Tento Jiří měl myšlenku, na svou dobu neobyčejnou, vytvořit jakýsi mezinárodní tribunál z různých monarchů evropských zemí, kde by každý z nich mohl vznášet stížnosti Chtěl, aby se Ludvík XI. postavil v čelo této konfederace. Prosté vyprávění dobrých českých vyslanců ukazuje čtenáři mnohem jasněji než to viděli oni sami, záhadnou duši Ludvíka XI. Když je po nějakou dobu potrápil různými průtahy a odklady, propustil je konečně jako člověk, jehož politika právě nesměřovala k zajištění míru mezi evropskými mocnostmi

překlad Karel Urban